

HET GENERALE COLLEGE VOOR DE BEHANDELING VAN BEZWAREN EN GESCHILLEN IN DE

PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND

2023.01

Uitspraak op het beroep van leden van de Protestantse gemeente A (hierna:
appellanten) tegen de kerkenraad van de Protestantse gemeente A.

1. Inleiding

1.1. Deze procedure ziet op het besluit van de kerkenraad het kerkgebouw te onttrekken aan de eredienst en te verkopen. Appellanten hebben daartegen bezwaar ingediend bij het klassicale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Friesland. Zij menen dat een ander kerkgebouw moet worden onttrokken aan de eredienst en verkocht. Het klassicale college heeft hun bezwaar ongegrond verklaard en daarvan komen appellanten in beroep.

1.2. Het generale college beoordeelt niet of de gemaakte keuze de enige juiste is. Het toetst of het besluit met de vereiste zorgvuldigheid is genomen en of de kerkenraad bij de belangenafweging in redelijkheid tot het besluit heeft kunnen komen.

2. De procedure

2.1. Het generale college heeft kennisgenomen van:

- de uitspraak waarvan beroep,
- het beroepschrift en het verzoek om een spoedvoorziening ex ordinantie 12-8-3,
- het aanvullende beroepschrift, met bijlagen,
- het verweerschrift van de kerkenraad tegen de spoedvoorziening,
- de uitspraak van de voorzitter van het college tot afwijzing van het spoedvoorzieningsverzoek,
- het verweerschrift van de kerkenraad tegen het beroepschrift en
- de stukken die het klassicale college het generale college heeft doen toekomen.

2.2. Op 22 maart 2023 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden. Daarbij waren aanwezig de appellanten), vertegenwoordigers van de kerkenraad en mr. G. van den Brink (advocaat). Beide partijen hebben het woord gevoerd en spreekantekeningen overgelegd.

3. Het beroep en het verweer

3.1. Appellanten leggen aan hun beroep ten grondslag dat de kerkenraad bij het nemen van het besluit om het advies van Stichting Kerkelijk Waardebeheer (KW) te volgen en

derhalve te kiezen voor behoud van het kerkgebouw en voor afstoting van het andere kerkgebouw, niet de benodigde zorgvuldigheid in acht heeft genomen en overigens in redelijkheid niet tot het besluit heeft kunnen komen. Naar hun oordeel is het klassicale college voorbijgegaan aan cruciale elementen in de argumentatie van appellanten. De kerkenraad heeft, ondanks zijn toezegging, ten onrechte geen aanvullend onderzoek door het College van Kerkrentmeesters laten doen naar de financiële consequenties van het (destijds voorgenomen) besluit en de kerkenraad had moeten reageren op een brief met een tegenberekening van een gemeentelid van 10 augustus 2022. Anders dan de kerkenraad aanvoert, is aanvullend onderzoek niet te complex en het argument dat door aanvullend onderzoek pastorale onrust zal ontstaan is opportunistisch. Appellanten onderbouwen hun stellingen met berekeningen van de energiekosten die voor het behouden kerkgebouw vele malen hoger zouden zijn dan voor het afgestoten kerkgebouw en voeren aan dat pastorale onrust inherent is aan een keuze tussen kerkgebouwen.

3.2. Op het verweer van de kerkenraad zal hierna worden ingegaan bij de beoordeling.

4. Beoordeling

4.1. Het klassicale college heeft met betrekking tot de zorgvuldigheid het volgende overwogen:

‘4.4 Zoals hiervoor is overwogen, is er sprake geweest van een langdurig besluitvormingsproces. Mede gelet hierop heeft verweerder in april 2021 de toezegging aan de leden van de PG gedaan aan het CvK te vragen om onder meer de financiële gevolgen van de keuze van een combinatie van kerkgebouwen op basis van actuele gegevens in beeld te brengen. Het is het CvK niet gelukt om aan dat verzoek te voldoen, omdat er kort gezegd te veel variabelen zijn, er met teveel aannames moet worden gewerkt en er nog veel onderzoek moet plaatsvinden. Naar het oordeel van het college brengt dat evenwel niet mee dat het bestreden besluit onzorgvuldig is voorbereid. Het college overweegt hiertoe dat de financiële gegevens weliswaar een belangrijke pijler onder het bestreden besluit zijn, maar dat die gegevens uiteindelijk voor de keuze van de combinatie van twee kerkgebouwen niet doorslaggevend is geweest. Verweerder heeft immers voor die keuze de doorslag gegeven aan de missionaire/diaconale functie van een kerkgebouw en de aantrekkingskracht voor jongeren en toekomstige generaties en vooral ook de functionaliteit van het behouden kerkgebouw. Daarbij komt dat KW in het adviesrapport heeft aangegeven dat het verschil in exploitatiekosten tussen beide combinaties te klein is om leidend voor een keuze te laten zijn. Voorts is namens verweerder er terecht op gewezen dat het CCBB toestemming moet geven voor de vervreemding van het afgestoten kerkgebouw en dat het CCBB bij het nemen van die beslissing de financiële consequenties van die vervreemding voor de begrotingen zal betrekken.’

4.2. Het generale college maakt deze overwegingen tot de zijne en voegt daaraan het volgende toe.

In het adviesrapport van de Stichting Kerkelijk Waardebeheer van 20 april 2021 staat dat het verschil tussen het afgestoten kerkgebouw en het behouden kerkgebouw in jaarlijkse exploitatielast ca. € 25.000 bedraagt, ca. 3% van de actuele jaarbegroting van de gemeente. Dit verschil is volgens KW niet dusdanig groot dat dit leidend zou moeten zijn voor een keuze tussen de kerkgebouwen, te meer nu het behouden kerkgebouw naar de aard van het gebouw een beter perspectief biedt op meer inkomsten uit verhuur dan het afgestoten kerkgebouw, waardoor dit verschil in de praktijk vermoedelijk kan worden beperkt. Appellanten stellen dat het kostenverschil veel groter is. Zonder energiebesparende maatregelen zouden de energiekosten in 2023 van het behouden kerkgebouw € 124.618,- hoger zijn dan van het afgestoten kerkgebouw. Zij baseren hun berekening op een gasprijs van € 2,85 per kubieke meter en de veronderstelling dat het energieverbruik van de kerkgebouwen hetzelfde is als in 2019. De kerkenraad heeft daartegenover het volgende aangevoerd. De hoge energieprijs uit 2022 is niet geschikt voor de berekening. De prijzen fluctueren en zijn inmiddels aanzienlijk gedaald. Ook de veronderstelling van gelijkblijvend gebruik is onjuist omdat als het afgestoten kerkgebouw behouden blijft, het gebruik daarvan zal toenemen. De activiteiten die plaatsvinden in het behouden kerkgebouw zullen dan immers (voor een deel) overgeheveld moeten worden naar het afgestoten kerkgebouw. Dit ziet onder meer op het jeugdwerk, het kerkelijk bureau en het archief. Verder wijst de kerkenraad erop dat in het behouden kerkgebouw een restaurant wordt geëxploiteerd en dat de energiekosten daarvan worden doorberekend aan de exploitant. Het generale college is van oordeel dat in het licht van deze gemotiveerde betwisting, appellanten hun stelling dat het verschil tussen de energiekosten veel groter is dan waarvan de kerkenraad uitging, onvoldoende hebben onderbouwd. Ook hun scepsis over de verwachting dat dit verschil zal kunnen worden verkleind door meer huuropbrengsten van het behouden kerkgebouw, hebben appellanten onvoldoende onderbouwd.

4.3. Met betrekking tot de belangenafweging maakt het generale college de volgende overwegingen van het classicaal college tot de zijne:

‘Had verweerder bij afweging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot het bestreden besluit kunnen komen?

4.8 Bij de beantwoording van deze vraag is niet van belang of verweerder de beste of meest optimale keuze heeft gemaakt. Dat is niet de toets die het college volgens de generale regeling moet aanleggen. Hiervoor is reeds overwogen, dat niet kan worden geoordeeld dat verweerder niet de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen door onder meer de gevolgen van de keuze voor de combinatie van behouden kerkgebouwen niet te laten doorrekenen. Het is ook niet onredelijk te noemen dat verweerder de uitkomsten van verschillende onderzoeken niet heeft afgewacht. Verweerder heeft voldoende duidelijk gemaakt dat de financiële situatie van de PG en de wens van vele gemeenteleden om tot een beslissing te komen tot nemen van een besluit noopte. Van belang hierbij is ook dat er op korte termijn bezuinigingen moeten worden doorgevoerd en er haast moet worden gemaakt met de onderzoeken die moeten leiden tot toekomstige besparingen. Mogelijk is de keuze voor de combinatie van kerkgebouwen voor de toekomst niet de goedkoopste oplossing, maar dat verweerder bij afweging van alle betrokken belangen doorslaggevend gewicht heeft toegekend aan een combinatie van

kerkgebouwen die het meest voldoet aan eisen van functionaliteit en flexibiliteit, is niet onredelijk te noemen.'

4.4. Uit het voorgaande volgt dat het beroep ongegrond is en de bestreden uitspraak van het classicaie college dient te worden bevestigd. Hetgeen appellanten overigens aanvoeren tegen de uitspraak van het classicaie college, kan niet tot een ander oordeel leiden.

5. De beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart het beroep ongegrond,
- bevestigt de bestreden uitspraak en
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 31 maart 2023

door de leden van het GCBG

HET GENERALE COLLEGE VOOR DE BEHANDELING VAN BEZWAREN EN GESCHILLEN IN DE PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND

2023.02

Uitspraak in het geschil tussen een van de classicale colleges voor de visitatie (CCV) en het generale college voor de visitatie (GCV)

1. De procedure

1.1. Het generale college heeft kennisgenomen van het bezwaar van 22 februari 2023 van het CCV tegen de gevolgde procedure en het inhoudelijk oordeel van het GCV van 24 januari 2023 in een individuele klachtprocedure over een door dit classicale college voor de visitatie verrichte visitatie, alsmede van de bijbehorende bijlagen.

1.2. Tevens is kennisgenomen van het door het breed moderamen van de classis (BMCV) gedane revisieverzoek van 22 februari 2023 en de reactie hierop van het GCV van 16 mei 2023.

1.3. Ten slotte is ook kennisgenomen van de reactie van het CCV van 25 juli 2023 op een brief van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (het generale college) van 26 juni 2023.

1.4. Het generale college acht gelet op hetgeen hierna wordt overwogen een mondelinge behandeling van het geschil niet nodig.

2. Het geschil en beoordeling

2.1. Ordinantie 12.4.1 luidt als volgt: Geschillen, gerezen tussen kerkelijke lichamen, ambtsdragers, hen die in een bediening zijn gesteld of een functie vervullen, ter zake van- de vervulling van hun taak, - de begrenzing van hun arbeidsvelden of- de omvang van hun bevoegdheden worden beslecht indien het een geschil is tussen kerkelijke lichamen of personen waarvan het arbeidsveld is gelegen in het rechtsgebied van één classicaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen, door dit classicale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen; en in de overige gevallen door het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen. Aan het generale college is in deze zaak een geschil voorgelegd tussen twee kerkelijke lichamen, te weten het CCV en het GCV. In beginsel is het generale college op grond van ordinantie 12.4.1 inderdaad het aangewezen orgaan te oordelen over dergelijke geschillen.

2.2. In ordinantie 12.6.1 is evenwel het volgende geregeld: Een college voor de behandeling van bezwaren en geschillen is bevoegd een uitspraak te doen alleen in die zaken waarvoor niet een ander lichaam als ter zake tot oordelen bevoegd is aangewezen. Ordinantie 12.6.2 luidt in aanvulling hierop: Indien onzekerheid bestaat over de vraag welk kerkelijk lichaam in een bepaalde zaak bevoegd is tot het geven van een oordeel of indien mocht blijken dat zulk een lichaam in de orde van de kerk niet is aangewezen, beslist het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen welk lichaam in dat geval tot oordelen bevoegd is. Het geschil tussen het CCV en het GCV heeft betrekking op het oordeel van het GCV, waarin een klacht over een visitatie van het CCV op advies van de klachtencommissie gegrond is verklaard en de weigering van het GCV om op verzoek van het BMCV dit oordeel te herzien. In de zaak 2020.06 heeft het generale college met toepassing van het bepaalde in ordinantie 12.6.2 beslist dat over een klacht omtrent visitatie het GCV tot oordelen bevoegd is. Met de door het GCV vastgestelde klachtprocedure- waarbij de klachtencommissie een advies uitbrengt aan het GCV, waarna het GCV de klacht beoordeelt- heeft het GCV hieraan invulling gegeven. Uiteraard dienen dergelijke klachten met de nodige zorgvuldigheid te worden behandeld en beoordeeld, waarbij een belangrijk onderdeel het toepassen van hoor en wederhoor is. Met de beslissing van het generale college in de zaak 2020.06 dat het GCV bevoegd is te oordelen over dergelijke klachten is ingevolge het bepaalde in ordinantie 12.6.1 het generale college niet langer bevoegd te oordelen over geschillen die gaan over verschillen van inzicht met betrekking tot een specifieke klacht over visitatie, ook niet als dit verschil van inzicht bestaat tussen twee kerkelijke lichamen zoals het CCV en het GCV. Hierbij maakt het geen verschil of het gaat over de inhoud van de klacht of over de zorgvuldigheid van de gevolgde procedure.

Het generale college zal zich in deze zaak dan ook onbevoegd verklaren

3. De beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen- verklaart zich onbevoegd het geschil te beoordelen- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 8 november 2023

door de leden van het GCBG

HET GENERALE COLLEGE VOOR DE BEHANDELING VAN BEZWAREN EN GESCHILLEN IN DE PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND

2023-03

Uitspraak op het beroep van mevrouw A (appellante)

1. De procedure

1.1 Het generale college heeft kennis genomen van:

- De uitspraak van het klassicale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 28 januari 2023, nummer 2022-276, waarbij is beslist op het bezwaar van appellante gericht tegen de herbenoeming van een tweetal gemeenteleden als ambtsdrager. Voorts is bij deze uitspraak beslist op het bezwaar van appellante dat ziet op het niet houden van een gemeentevergadering alsmede op het bezwaar dat het financieel overzicht van de gemeente zonder voorgaande goedkeuring van de gemeente op het internet is gepubliceerd;
- Het per e-mail van 1 maart 2023 verzonden beroepschrift;

1.2 Het generale college heeft ervan afgezien de kerkenraad van de Evangelisch Lutherse Gemeente te verzoeken een verweerschrift in te dienen.

1.3 Het generale college heeft gelet op hetgeen hieronder is overwogen geen aanleiding gezien betrokkenen in de gelegenheid te stellen hun standpunten mondeling toe te lichten.

2. De beoordeling

2.1 Het bezwaar zoals dat door appellante bij het klassicale college is ingediend, zag allereerst op de herbenoeming van een scriba-kerkrentmeester. Het klassicale college heeft dienaangaande -samengevat weergegeven- overwogen dat (thans) appellante haar bezwaar eerder aan het klassicale college heeft voorgelegd, dat dit college op dit bezwaar heeft beslist en dat het generale college het daartegen gerichte beroep ongegrond heeft verklaard. Het klassicale college heeft vervolgens appellante in haar bezwaar met betrekking tot deze herbenoeming niet-ontvankelijk verklaard.

Het klassicale college heeft hetzelfde besloten met betrekking tot bezwaren die zien op het achterwege laten van gemeentevergaderingen en de publicatie/vaststelling van financiële stukken.

Het bezwaar van appellante had voorts betrekking op de herbenoeming van een ouderling/voorzitter van de kerkenraad. Het klassicale college heeft dat bezwaar, dat – samengevat weergegeven- ziet op de voor deze herbenoeming gevolgde procedure, ongegrond verklaard.

2.2 Appellante kan zich niet met deze uitspraak verenigen.

2.3 Met betrekking tot de gevolgde procedure bij de herbenoeming van de beide gemeenteleden overweegt het generale college dat ingevolge het bepaalde in ordinantie 12-8-5 het klassicale college in dit soort kwesties een einduitspraak doet. Dat houdt in het generale college niet bevoegd is zich hierover uit te spreken.

2.4 Het generale college overweegt voorts dat het klassicale college met juistheid appellante in haar overige bezwaren niet-ontvankelijk heeft verklaard. Deze bezwaren zien deels op

kwesties die zich hebben afgespeeld meer dan dertig dagen voor het door haar ingediende bezwaarschrift of betreffen meer in het algemeen het functioneren van de kerkenraad en zien derhalve niet op besluiten waartegen bezwaar mogelijk is. Appellante kan in zoverre niet in haar beroep worden ontvangen.

3. De beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart zich onbevoegd kennis te nemen van het beroep voor zover dat ziet op de herbenoeming van twee gemeenteleden;
- verklaart het beroep voor het overige niet ontvankelijk;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 29 maart 2023

door de leden van het GCBG

HET GENERALE COLLEGE VOOR DE BEHANDELING VAN BEZWAREN EN GESCHILLEN In DE PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND

2023.05

Uitspraak op het beroep appellant A , wonende te X, lid van de Protestantse Gemeente aldaar
(hierna: appellant)

1. De procedure

1.1. Het generale college heeft kennis genomen van:

- de uitspraak waarvan beroep van het klassicale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: CCBG) van 5 april 2023 alsmede de daaraan ten grondslag liggende stukken,
- het beroepschrift van appellant van 29 april 2023 en
- de reactie op het beroepschrift van de Algemene Kerkenraad (hierna: AK) van de Protestantse Gemeente van 29 mei 2023.

1.2. Op 22 juni 2023 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden. Daarbij waren aanwezig de appellant en een vertegenwoordiger van verweerder. Beide partijen hebben het woord gevoerd. Appellant heeft spreek aantekeningen overgelegd.

2. Het beroep en het verweer

2.1. Appellant komt in beroep tegen de uitspraak van het CCBG inhoudende – kort gezegd – dat de AK van de PG niet gehouden was om de wijkbegrotingen te voegen bij de voorlopig vastgestelde begroting 2023 van de PG.

2.2. Appellant voert in beroep aan dat het CCBG in de voormelde uitspraak voorbij gaat aan ordinantie 11-5-4 waar wordt gesproken van het “in haar geheel” ter inzage leggen van de voorlopige begrotingen. De uitspraak van het CCBG geeft, naar het oordeel van de appellant geen antwoord op de vraag wat onder de begroting “in haar geheel” dient te worden verstaan.

2.3. Verweerder voert aan dat de AK de voorlopig vastgestelde begroting, waaraan de wijkbegrotingen ten grondslag liggen, conform de genoemde ordinantie ter inzage heeft gelegd. Het is de verantwoordelijkheid van de wijken hoe de wijkbegrotingen in de wijk worden gepresenteerd. Dat in de voorlopig vastgestelde begroting is vermeld dat de wijkbegrotingen zijn bijgevoegd, noemt verweerder een fout.

3. Beoordeling

3.1. Het generale college overweegt met het CCBG en met verwijzing naar ordinanties 11-3-1, 11-4-1 en 11-5 dat de kerkorde alleen de begroting van de (rechtspersoon) gemeente kent en geen wijkbegrotingen en dat de AK niet was gehouden om de wijkbegrotingen bij te voegen.

- 3.2. Naar aanleiding van hetgeen in beroep is aangevoerd aangaande ordinantie 11-5-4 overweegt het generale college dat de kerkorde geen verplichting kent de begroting uit te splitsen naar wijkgemeenten. Dit zou ook niet logisch zijn. De begroting van de gemeente betreft immers geen geconsolideerde begroting; de verschillende kosten en opbrengsten uit de wijkgemeenten zijn (slechts) bouwstenen om te komen tot de begroting van de gemeente die (ook) financieel één gemeente is. De wijkbegrotingen maken derhalve geen deel uit van de begroting en behoeven daarom ook niet in de zin van ordinantie 11-5-4 (verplicht) ter inzage te worden gelegd. Hieruit volgt dat de woorden “in haar geheel” van ordinantie 11-5-4 niet moeten worden begrepen als inclusief de wijkbegrotingen zoals appellant lijkt te stellen, doch niet anders kunnen worden uitgelegd dan dat alle te verwachten opbrengsten en kosten in de begroting moeten worden vermeld.
- 3.3. Dit neemt niet weg dat het een kerkenraad vrij staat inzicht te geven door de wijkbegrotingen (als bijlagen) aan de begroting van de gemeente toe te voegen.
- 3.4. Uit het voorgaande volgt dat het beroep ongegrond is en de bestreden uitspraak van het CCBG dient te worden bevestigd. Hetgeen appellant overigens heeft aangevoerd tegen de uitspraak van het CCBG kan niet tot een ander oordeel leiden. Hetgeen appellant heeft aangevoerd aangaande het Financieel Informatie en Rapportage Systeem en de plaatselijke regeling valt buiten het bestek van deze beroepsprocedure, nu daaromtrent niet eerst bezwaar is gemaakt.
4. De beslissing
- Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen
- verklaart het beroep ongegrond,
 - bevestigt de bestreden uitspraak en
 - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 5 juli 2023
door de leden van het GCBG.

HET GENERALE COLLEGE VOOR DE BEHANDELING VAN BEZWAREN EN GESCHILLEN IN DE PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND

2023.07

Uitspraak op het beroep van appellant

1. De procedure

1.1. Het generale college heeft kennis genomen van:

- de uitspraak waarvan beroep van het classicale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het classicale college) van 24 juni 2023 (verzonden 26 juni 2023) alsmede de daaraan ten grondslag liggende stukken waaronder een achttal bezwaarschriften van appellant;
- het beroepschrift van appellant van 24 juli 2023;
- de reactie op het beroepschrift van de kerkenraad van de Hervormde wijkgemeente 2 van de Protestantse gemeente A (hierna: verweerder 1) van 11 september 2023 en
- de reactie van de algemene kerkenraad van de Protestantse Gemeente A (hierna: verweerder 2) van 26 september 2023.

1.2 Op 14 december 2023 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden. Daarbij waren aanwezig de appellant en vertegenwoordigers van verweerder 1. Beide partijen hebben het woord gevoerd. Appellant heeft spreek aantekeningen overgelegd.

2. Het beroep en het verweer

2.1 Appellant komt in beroep tegen de uitspraak van het classicale college inhoudende samengevat weergegeven – dat de appellant niet kan worden ontvangen in de bezwaarschriften nu hij niet in zijn werkelijk belang of kerkelijke verantwoordelijkheid is getroffen door de besluiten waartegen de bezwaarschriften zich richten en dat het indienen van deze bezwaarschriften als oneigenlijk gebruik van rechtsmiddelen dient te worden gekwalificeerd.

2.2 Appellant voert in het beroepschrift een groot aantal gronden aan op basis waarvan hij het generale college verzoekt de uitspraak van het classicale college te vernietigen. Hij voert - kort gezegd - aan dat hij door de bestreden besluiten wel degelijk in zijn werkelijk belang en kerkelijke verantwoordelijkheid is getroffen en dat van een oneigenlijk gebruik van rechtsmiddelen geen sprake is. Tijdens de mondelinge behandeling op 14 december 2023 heeft appellant benadrukt dat de in de onderhavige

procedure aangevoerde bezwaren inhoudelijk verschillen van de bezwaren die in de vorige procedure naar voren zijn gebracht zodat het klassicale college in de onderhavige procedure wel degelijk inhoudelijk had moeten beslissen.

2.3. Verweerder 1 verwijst in haar schriftelijke reactie naar hetgeen door haar in de bezwaarprocedure is aangevoerd. Tijdens de mondelinge behandeling is door verweerder 1 naar voren gebracht dat de kerkenraad het betreurt dat deze zitting wordt gehouden en dat van de zijde van appellant sprake is van zo weinig vertrouwen in de personen vandaag aanwezig en in het college van kerkrentmeesters.

2.4 Verweerder 2 heeft zich in haar schriftelijke reactie aangesloten bij de reactie van verweerder 1.

3. Beoordeling

3.1. Het bezwaar zoals dat door appellant bij het klassicale college is ingediend, behelst een achttal bezwaarschriften ingediend tegen

- het besluit van verweerder 1 tot vaststelling van de diaconale jaarrekening 2020 (2021-256);

- het besluit van verweerder 1 tot vaststelling van de niet-diaconale jaarrekening 2020 (2021-257);

- het besluit van verweerder 2 tot vaststelling van de diaconale jaarrekening 2020 (2021-258);

- het besluit van verweerder 2 tot vaststelling van de niet-diaconale jaarrekening 2020 (2021-259);

- het besluit van verweerder 1 tot vaststelling van de niet-diaconale begroting 2022 (2021-266);

- het besluit van verweerder 2 tot vaststelling van de diaconale begroting 2022 (2021-270);

- het besluit van verweerder 1 tot vaststelling van de diaconale begroting 2022 (2021-271) en

- het besluit van verweerder 2 tot vaststelling van de niet-diaconale begroting 2022 (2021-272)

3.2 Met verwijzing naar de uitspraak van het generale college van 10 mei 2022 (waarin het ging om de bezwaren van appellant tegen de besluiten van verweerders tot vaststelling van de jaarrekeningen over 2019 en de begrotingen over 2021, waarin appellant in zijn beroep niet-ontvankelijk is verklaard en het generale college overwoog dat de begrenzing van het gebruiken van het middel van bezwaar is bereikt en dat het indienen van nieuwe bezwaarschriften en beroepschriften als oneigenlijk gebruik van

rechtsmiddelen kan worden gekwalificeerd), heeft het klassicale college appellant niet-ontvankelijk verklaard in zijn bezwaren

3.3 Het generale college overweegt dat het klassicale college met juistheid appellant in zijn bezwaren niet-ontvankelijk heeft verklaard. Dat de bezwaargronden in de onderhavige procedure (deels) verschillen van die van de vorige procedure en dat derhalve een inhoudelijke beslissing had moeten worden genomen, zoals appellant tijdens de mondelinge 2 behandeling heeft aangevoerd - kan daaraan niet afdoen omdat het type en de aard van de bezwaren steeds hetzelfde is. Het gaat om soortgelijke procedures. Volledigheidshalve verwijst het GCBG naar haar reeds genoemde uitspraak van 10 mei 2022, overwegingen 5.3 en 5.5.

3.4 Het generale college overweegt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover dit het generale college betreft, bij een volgende door appellant te voeren vergelijkbare procedure niet langer voor rekening van de Kerk komen.

4. De beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart het beroep ongegrond,
- bevestigt de bestreden uitspraak en
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 15 januari 2024 door de leden van het GCBG

**HET GENERALE COLLEGE VOOR DE BEHANDELING VAN BEZWAREN EN
GESCHILLEN IN DE PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND**

2023-08

Uitspraak op het beroep van appellant

1. De procedure

1.1 Het generale college heeft kennisgenomen van:

- de uitspraak, waarvan beroep, van het classicale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen classis Delta van 3 juli 2023, nr. 2023/3, verzonden op 21 juli 2023;
- het beroepschrift van 16 augustus 2023 met bijlagen;
- het verweerschrift van de kerkenraad van de Hervormde Gemeente A van 3 oktober 2023;
- de stukken die het classicale college ter beschikking stonden.

1.2 Het generale college heeft, gelet op hetgeen hieronder is overwogen, geen aanleiding gezien betrokkenen in de gelegenheid te stellen hun standpunten mondeling toe te lichten.

2. De beoordeling

- 2.1 Het classicale college heeft bij zijn bestreden uitspraak beslist dat het onbevoegd is het bezwaar van appellant in behandeling te nemen. Daartoe is overwogen dat het bezwaar van (thans) appellant zich richt op het niet toepassen van een van de middelen van kerkelijke tucht door het college van predikant en ouderlingen als bedoeld in ordinantie 10-7-1. Ingevolge ordinantie 10-11-2 is het generale college voor het opzicht in dit geval het bevoegde orgaan.
- 2.2 Voorts heeft het classicale college overwogen dat enkele bezwaren van appellant buiten de termijn van dertig dagen als bedoeld in ordinantie 12-3-5 zijn ingediend. Ten slotte is overwogen dat appellant van het classicale college diverse beslissingen vraagt die niet tot de competenties van het classicale college behoren.
- 2.3 Het generale college kan zich geheel verenigen met de beslissing van het classicale college en de gronden waarop die beslissing is gebaseerd. Hetgeen appellant daartegen heeft aangevoerd - samengevat argumenten waarom naar de opvatting van appellant ten onrechte geen maatregel van kerkelijke tucht is toegepast - kan niet tot een ander oordeel leiden. 2.4 Het beroep zal dan ook ongegrond worden verklaard.

3. De beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het beroep ongegrond;
- bevestigt de bestreden uitspraak;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 8 november 2023
door de leden van het GCBG

HET GENERALE COLLEGE VOOR DE BEHANDELING VAN BEZWAREN EN GESCHILLEN IN DE PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND

2023.09

Uitspraak op het beroep van de Algemene Kerkenraad van de Hervormde Gemeente A (hierna: appellant)

1. De procedure

- 1.1. Het generale college heeft kennis genomen van:
 - de uitspraak waarvan beroep van het klassicale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het klassicale college) van 12 oktober 2023, verzonden op 13 oktober 2023;
 - het inleidend beroepschrift van appellant van 13 november 2023 en het aanvullend beroepschrift van 28 november 2023;
 - de reactie op het beroepschrift van verweerder van 3 januari 2024.
- 1.2. Op 13 februari 2024 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden. Daarbij waren aanwezig vertegenwoordigers van appellant en verweerder.

2. Het beroep en het verweer

- 2.1. Appellant komt in beroep tegen de uitspraak van het klassicale college, voorzover appellant daarin wordt opgedragen paragraaf 6.1.1 en 6.4.3 te verwijderen uit de plaatselijke regeling 2023 wegens strijd met de Kerkorde.
- 2.2. Appellant heeft aangevoerd dat de verkiezingsregeling in de Plaatselijke regeling 2023, waarin is vastgelegd dat enkel mannelijke lidmaten tot de ambten verkozen kunnen worden, ook al in eerdere plaatselijke regelingen was opgenomen. Appellant heeft ervoor gekozen om het inhoudelijk gesprek over deze kwestie eerst te voeren na afronding van het herstructureringsproces dat gaande is binnen de gemeente. Het gedwongen verwijderen uit de Plaatselijke regeling 2023 zet een streep door een zorgvuldig intern proces. Ook het gedwongen verwijderen uit de Plaatselijke regeling 2023 van de perforatieregeling, die noodzakelijk wordt geacht voor een geordend gemeentelven, doorkruist de mogelijkheid om hierover binnen de gemeente op het juiste moment een gesprek te voeren.
- 2.3. Verweerder stelt zich - samengevat en zakelijk weergegeven - op het standpunt dat het klassicale college terecht heeft geoordeeld dat de beide bepalingen in strijd zijn met de Kerkorde en daarom dienen te worden verwijderd uit de Plaatselijke regeling 2023.

3. Beoordeling

- 3.1. Naar het oordeel van het generale college heeft het classicale college terecht en op goede gronden geoordeeld dat de verkiezingsregeling, waarin is bepaald dat enkel mannelijke lidmaten tot de ambten verkozen kunnen worden, in strijd is met de Kerkorde en om die reden uit de Plaatselijke regeling dient te worden verwijderd. Het generale college verwijst naar de motivering die het classicale college aan het oordeel ten grondslag heeft gelegd en neemt die motivering over. Nu niet alleen in paragraaf 6.1.1, maar ook in paragraaf 6.7.7 van de Plaatselijke regeling 2023 is bepaald dat enkel mannelijke belijdende lidmaten tot de ambten zullen worden gekozen dient ook deze laatste paragraaf te worden verwijderd. Het generale college wijst erop dat de uitweg uit het gestelde spanningsveld tussen het deel uitmaken van een gemeenschappelijke Kerk en de daarbij behorende gehoudenheid aan de Kerkorde én de verbondenheid aan het Gereformeerd belijden niet kan worden gevonden in het opnemen in de plaatselijke regeling van bepalingen die in strijd zijn met de Kerkorde. Het generale college wijst de Algemene Kerkenraad er op dat de ruimte die zij zoekt als het gaat om de verkiezing van ambtsdragers gevonden kan worden in de mogelijkheden die de Kerkorde biedt in ord. 3-6 als het gaat om de verschillende wijzen waarop de verkiezingsprocedure kan worden vormgegeven.
- 3.2 Ook het oordeel van het classicale college omtrent de perforatieregeling is niet onjuist. De Kerkorde schrijft voor dat de beslissingsbevoegdheid hieromtrent ligt bij de (ontvangende) wijkkerkenraden en niet bij de Algemene Kerkenraad. De wijkkerkenraden kunnen in hun eigen plaatselijke regelingen vastleggen hoe zij omgaan met perforatieverzoeken. Dit kan in goed overleg met andere wijkkerkenraden en de Algemene Kerkenraad worden afgestemd als dat nodig is om een geordend gemeentelieven te waarborgen.
- 3.3 Het beroep is ongegrond.
4. De beslissing
Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen
- verklaart het beroep ongegrond,
 - bevestigt de bestreden uitspraak voor zover aangevochten,
 - vult de uitspraak aan in die zin dat appellant tevens paragraaf 6.7.7 dient te verwijderen uit de plaatselijke regeling 2023 .

Aldus gewezen op 14 maart 2024

door de leden van het GCBG

**HET GENERALE COLLEGE VOOR DE BEHANDELING VAN BEZWAREN EN
GESCHILLEN IN DE PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND**

2023.10

Uitspraak op het beroep van appellanten

Een van de appellanten die mede appel had ingesteld, is vanwege zijn verhuizing thans geen belanghebbende meer.

1. De procedure

1.1. Het generale college heeft kennisgenomen van:

- de uitspraak waarvan beroep van het classicale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het classicale college) van 27 oktober 2023 (verzonden 28 oktober 2023) alsmede de daaraan ten grondslag liggende stukken;
- het beroepschrift van appellanten van 23 november 2023 inhoudende tevens het verzoek om een spoedvoorziening;
- de e-mail van appellanten van 4 december 2023;
- de reactie van de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente A (hierna: verweerder) van 6 december 2023 op het verzoek om een spoedvoorziening en
- de reactie van verweerder van 8 januari 2024 op de e-mail van appellanten van 4 december 2023.

1.2. Op 13 februari 2024 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden. Daarbij waren aanwezig de appellanten. Namens verweerder waren aanwezig leden van de Algemene Kerkenraad en hun raadsman. Beide partijen hebben het woord gevoerd. Appellanten hebben spreek aantekeningen overgelegd.

2. Het beroep en het verweer

- 2.1. Appellanten komen in beroep tegen de uitspraak van het classicale college inhoudende – samengevat weergegeven – dat de bezwaren van appellant prematuur zijn nu zij zich richten tegen een besluit dat (nog) niet is genomen. Immers heeft verweerder naar aanleiding van vragen van het classicale college uitdrukkelijk aangegeven dat nog een besluit zal worden genomen om wel of niet tot verkoop van het kerkgebouw over te gaan. Appellanten zijn daarom niet-ontvankelijk verklaard in hun bezwaren.
- 2.2. Appellanten voeren in het beroepschrift aan dat het besluit tot verkoop al lang is genomen en

wijzen daarbij op diverse door hen in de bezwaarprocedure overgelegde stukken waarbij zij opmerken dat er bij verweerder sprake is van een verschil tussen woorden en daden. In de e-mail van 4 december 2023 vragen appellanten – gelet op het verloop van de gebeurtenissen in de periode na de uitspraak van het classicale college, het generale college de algemene kerkenraad te verplichten tot publicatie van een bericht dat het laakbare handelen van de Algemene Kerkenraad aantoonde en vergoeding van de juridische kosten van appellanten;

- 2.3. Verweerder vraagt bevestiging van de uitspraak van het classicale college en verzoekt subsidiair het bezwaar van appellanten ongegrond te verklaren. Ten aanzien van de overige verzoeken van appellanten merkt verweerder op dat deze sancties niet zien op het bestreden besluit van 22 februari 2023.

3. Feitelijke gang van zaken

- 3.1. In de onderhavige zaak gaat het om de al dan niet genomen beslissing van verweerder om een kerkgebouw te verkopen en een ander kerkgebouw te behouden.

- 3.2. De chronologie van de gebeurtenissen tot de behandeling van de zaak bij het generale college op 13 februari 2024 laat zich als volgt uiteenzetten:

-in de eerdere uitspraak van 11 juli 2022 heeft het classicale college het besluit van verweerder van 20 december 2021 om het ene kerkgebouw te verkopen en het andere kerkgebouw te bewaren, vernietigd. Een van de gronden voor vernietiging was dat verweerder ten onrechte niet had onderzocht in hoeverre verkoop van het andere kerkgebouw mogelijk is. Het classicale college heeft in die uitspraak overwogen dat, *“wanneer verweerder het nog steeds wenselijk of noodzakelijk acht om één van de twee kerkgebouwen te verkopen, verweerder daarover een nieuw besluit dient te nemen met inachtneming van de uitspraak van het College waarbij geldt dat verweerder daartoe Pas kan overgaan nadat hij de leden van de gemeente daarin gekend en daarover gehoord heeft.”*

-op 22 februari 2023 heeft verweerder besloten om het college van kerkrentmeesters te mandateren tot het verkennen van de verkoopmogelijkheden voor het complex het kerkgebouw welke verkenning moet resulteren in een concept-koopovereenkomst met een gegadigde onder voorbehoud van goedkeuring door de algemene kerkenraad en akkoord van het classicaal college voor de behandeling van beheerszaken;

-op 12 maart 2023 is dit besluit in de zondagsbrief bekend gemaakt;

-op 29 maart 2023 hebben appellanten bezwaar gemaakt tegen dit besluit;

-op 2 oktober 2023 heeft verweerder op vragen van het classicale college naar aanleiding van het door verweerder ingediende verweerschrift het classicale college – voor zover voor de onderhavige zaak relevant - medegedeeld dat er nog geen sprake is van sluiting van de het kerkgebouw en dat op enig moment een nieuw besluit zal worden genomen om wel of niet tot verkoop over te gaan;

-op 27 oktober 2023 heeft het classicale college appellanten niet-ontvankelijk verklaard in hun bezwaren. Het classicale college overwoog: *“nu verweerder naar aanleiding van de vragen van het College uitdrukkelijk heeft aangegeven dat nog een besluit zal worden genomen om wel of niet tot verkoop van het kerkgebouw over te gaan, stelt het College vast dat nog geen sprake is van een nieuw besluit ter uitvoering van de uitspraak van het College van 11 juli 2022. Dat betekent dat bezwaarden ten onrechte aannemen Dat dit nieuwe besluit reeds genomen is. De bezwaren zijn daarom prematuur, zij richten Zich tegen een besluit dat (nog) niet genomen is.”*.

-op 23 november 2023 hebben appellanten beroep ingesteld tegen de uitspraak van het classicale college en het generale college tevens verzocht een spoedvoorziening te treffen;

-bij e-mail van 4 december 2023 hebben appellanten het generale college medegedeeld dat hen inmiddels is gebleken dat op 23 november 2023 de verkoopakte is getekend en de akte van levering is gepasseerd bij de notaris. Op zondag 26 november 2023 is aan gemeente medegedeeld dat door de Algemene Kerkenraad het besluit is genomen het kerkgebouw te verkopen en dat dit besluit reeds op 23 november 2023 is geëffectueerd. In genoemde e-mail verzoeken appellanten – nu zij zich realiseren dat het terugdraaien van de verkoop onmogelijk is en ook het generale college dit niet kan afdwingen - dat de algemene kerkenraad 1) wordt verplicht tot publicatie van een bericht dat het laakbare handelen van de Algemene Kerkenraad aantoonde en 2) wordt verplicht de juridische kosten van appellanten te vergoeden;

-bij brief van 6 december 2023 heeft verweerder gereageerd op het verzoek tot spoedvoorziening van appellanten. In deze brief deelt verweerder mede dat zij op 22 november 2023 heeft besloten tot verkoop van het kerkgebouw *“op een moment waarop geen beroepsprocedure aanhangig was”* en dat op 23 november 2023 het transport van de eigendom van het kerkgebouw heeft plaatsgevonden;

-bij brief van 8 januari 2024 heeft verweerder in reactie op het bericht van appellanten – kort samengevat - opgemerkt dat

-tegen de verkoop van het kerkgebouw geen schriftelijke bezwaren vanuit de gemeente zijn ingebracht en voor zover verweerder bekend, ook geen bezwaren zijn ingediend bij het classicale college;

-na de eerdere vernietiging door het classicale college een nieuwe procedure is gevolgd die heeft geleid tot een besluit tot verkenning en niet tot verkoop en dat appellanten in die zaak niet-ontvankelijk zijn verklaard; de in de uitspraak door het classicale college gegeven overwegingen maken geen deel uit van de uitspraak;

-appellanten bezwaren hadden kunnen indienen tegen het besluit tot verkoop d.d. 22 november 2023. Dit hebben zij niet gedaan en overigens zouden deze niet relevant zijn nu het bestreden besluit een ander besluit betreft, te weten het interne besluit tot verkenning d.d. 22 februari 2023;

- toepassing van ordinantie 4-8-9 (het kennen en horen van de leden van de gemeente, GCBG) niet ziet op een besluit tot verkenning;
- voor zover het generale college zou toekomen aan een inhoudelijke beoordeling van het beroep, te gelden heeft dat de beslissing van 22 februari 2023 zorgvuldig is genomen.

3.3. Tijdens de mondelinge behandeling is door verweerder naar voren gebracht dat het Kennen en horen van de gemeente heeft plaatsgevonden in 2021 en in februari 2023. Naar aanleiding van de opmerking van een van de leden van het generale college dat het in februari 2023 toch zou gaan om een verkenning en niet om een besluit tot verkoop (waarop het kennen en horen zoals vermeld in de Kerkorde ziet), is namens verweerder naar voren gebracht dat “men” in februari 2023 “toch kon begrijpen dat dit betrekking had op de verkoop” en ook dat bij de beslissing tot mandatering het besluit dat het ene kerkgebouw betrof die zou worden verkocht, al door verweerder was genomen. In februari 2023 kon men bezwaar instellen en het besluit is op 23 november 2023 definitief gemaakt. In november 2023 heeft men de gemeente niet nogmaals gehoord omdat men het idee had dat men de gemeente al voldoende had geconsulteerd. Tijdens de mondelinge Behandeling werd opgemerkt: “soms moet je wel eens een keer doorpakken”.

4. Beoordeling

- 4.1. Het generale college stelt voorop dat, nu het kerkgebouw inmiddels is verkocht, appellanten geen belang meer hebben bij hun beroep. Om die reden kan het generale college niet anders dan appellanten in het beroep niet-ontvankelijk te verklaren.
- 4.2. Ambtshalve merkt het generale college het volgende op. Hetgeen door verweerder tijdens de mondelinge behandeling naar voren is gebracht, bevestigt de stellingname van appellanten dat (op zijn laatst) reeds in februari 2023 door verweerder het besluit tot verkoop van het ene kerkgebouw en niet het andere kerkgebouw is genomen. Het klassicale college heeft mede op basis van onjuiste informatie van verweerder een uitspraak gedaan waarvan nu gezegd kan worden dat die niet juist was. Het klassicale college had appellanten niet niet-ontvankelijk mogen verklaren om reden dat nog geen besluit tot verkoop zou zijn genomen. Verweerder heeft mede door het verkeerd voorlichten van het klassicale college appellanten een rechtsgang ontnomen. Dit is zeer kwalijk te noemen. Te meer daar eerder tot tweemaal toe door het klassicale college duidelijke instructies zijn gegeven aan verweerder hoe in een eventueel vervolg van de procedure rondom verkoop van een te handelen. Het generale college hecht eraan te benadrukken dat deze overwegingen van het klassicale college, in tegenstelling tot wat namens verweerder in de processtukken wordt opgemerkt, wel degelijk deel uitmaken van de inhoud van de beslissing.
- 4.3. Gelet op het voorgaande acht het generale college de volgende voorziening geboden.
- Verweerder dient binnen een maand na verzending van deze uitspraak de door het generale college geanonimiseerde versie van de onderhavige uitspraak integraal in De zondagsbrief en in het kerkblad te publiceren.

- 4.4. Het verzoek tot vergoeding van juridische kosten zal het college afwijzen daar de kerkorde niet in een dergelijke kostenveroordeling voorziet.

5. De beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart appellanten niet-ontvankelijk in hun beroep;
- bepaalt dat verweerder binnen een maand na verzending van onderhavige uitspraak, de door het generale college geanonimiseerde versie van de onderhavige uitspraak (die bij deze uitspraak is gevoegd), integraal publiceert in de zondagsbrief en het kerkblad;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de Kerk komen.

Aldus gewezen op 14 maart 2024
door de leden van het GCBG.